

T-2 d.o.o.
Poslovni center T-2
Verovškova 64A * SI-1000 Ljubljana
t 0590 00-000 f 0590 00-001
e info@t-2.net w www.t-2.net

**AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJSKA OMREŽJA
IN STORITVE REPUBLIKE SLOVENIJE**
Stegne 7
p.p. 418

1001 LJUBLJANA

V Ljubljani, dne 12. 02. 2018

Opr. št.: 0073-16/2017

Zadeva: Posredovanje pripomb na predlog Splošnega akta o dostopu do obstoječe fizične infrastrukture

Spoštovani,

Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije (v nadaljevanju: Agencija) je dne 12. 1. 2018 objavila predlog Splošnega akta o dostopu do obstoječe fizične infrastrukture (v nadaljevanju Splošni akt) in pozvala zainteresirano javnost, da posreduje svoje pripombe, predloge in dopolnitve najkasneje do 12. 02. 2018 na elektronski naslov Agencije: info.box@akos-rs.si.

Uvodoma pozdravljamo predlog Splošnega akta o dostopu do obstoječe infrastrukture (SA), a hkrati opozarjamo na nekatere njegove vidike, ki lahko neželeno vplivajo na trg.

Komercialna cena dostopa

ZEKom-1, ki temelji na Direktivi 2014/61/EU, v zvezi s ceno in pokrivanjem stroškov, vsebuje naslednjo dikcijo: "Agencija določi tako ceno dostopa, da ima ponudnik dostopa razumne možnosti za pokritje svojih stroškov, pri čemer mora biti upoštevan tudi učinek zadevnega dostopa na poslovni načrt ponudnika dostopa, vključno z investicijami infrastrukturnega operaterja, ki je bil zaprosen, da omogoči dostop, zlasti investicijami v fizično infrastrukturo, ki se uporablja za izvajanje elektronskih komunikacijskih storitev." V nasprotju s tem pa Splošni akt govori o tem, da ceno določi infrastrukturni operater, ob upoštevanju določenih meril, konkretne stopnje donosa (WACC) ter upošteva zgolj stroške učinkovitega zagotavljanja storitev. To je pravzaprav (simetrična) cenovna regulacija po LRIC, kar ni namen določbe 93. člena ZEKom-1.

S Splošnim aktom je neprimerno odrediti, da operater, ki ni operater s prevladujočo tržno močjo (OPTM):

- sploh nima pravice v pogajanjih predlagati komercialne cene, ki ne temelji na stroškovnem izračunu;
- mora vsako ceno utemeljiti s stroški in administrativnim izračunom WACC;
- mora vložiti sredstva v stroškovni model, ki bo omogočil izračun stroškov učinkovitega zagotavljanja storitev (LRIC).

Pri določanju pogojev in parametrov dogovora o dostopu do fizične infrastrukture vključno s ceno dostopa infrastrukturni operater in prosilec vstopata v komercialno razmerje. Na kakšen način bo določena in kakšna bo cena dostopa bosta določila dvostransko. Zato predlagamo, da se peti odstavek 5. člena splošnega akta skrajša, tako da se glasi:

"Infrastrukturni operater je pri določitvi cene dostopa upravičen do povračila vseh nastalih učinkovitih stroškov v zvezi s preverjanjem možnosti dostopa in z zagotavljanjem dostopa do njegove fizične infrastrukture, skupaj s primerno stopnjo donosnosti naložbe glede na vložena sredstva."

Cena dostopa, ki jo določi Agencija v primeru spora po postopku iz 220.a člena ZEKom-1C

Pomembno je, da obstaja razlika med določitvijo cene dostopa s strani Agencije v primeru spora med infrastrukturnim operaterjem in prosilcem ter obveznostjo cenovne regulacije OPTM na stroškovni osnovi. To je bistveno za ohranitev razlike med simetrično in asimetrično (OPTM) regulacijo.

Zato predlagamo, da Agencija v šestem odstavku 5. člena (ali celo ločenem členu) poda način potrjevanja cene dostopa v primeru spora in kakšne modele bo pri tem uporabila.

Opozarjamo, da določbe Okvirne direktive in Direktive o dostopu prevladajo nad določbami Direktive 2014/61/EU skladno s Členom 1(4) slednje direktive. Prav tako skladno z Uvodno izjavo 12 navedena direktiva ne posega v področje obeh starejših direktiv. Posledično skladno s Členom 8 (3) Direktive o dostopu ni dopustno nalagati ex ante obveznosti regulacije cen na podlagi LRIC (Člen 13 Direktive o dostopu) operaterjem, ki niso OPTM.

Za razvoj trga je pomembno, da se dogovori med infrastrukturnim operaterjem in prosilcem zaključijo hitro in ne pred Agencijo. Tudi če zanemarimo interese infrastrukturnega operaterja, so pri pristopu, ki je predlagan s Splošnim aktom, vprašljive vzpodbude za sklenitev komercialnega dogovora med strankama. Nekateri prosilci bodo dali prednost »preverjanju« ponujene cene v postopku pred Agencijo namesto da bi se osredotočili na učinkovitost sklepanja komercialnega dogovora ali hitre in učinkovite investicije v potrebno infrastrukturo.

Zato predlagamo, da se tudi Agencija v primeru spora najprej opredeli do vseh drugih pogojev oz. parametrov dogovora in šele po njihovi uskladitvi tudi na ceno dostopa. Prav tako predlagamo, da Agencija v posebnem členu Splošnega akta podrobneje določi način izvajanja 7. točke 93. člena ZEKom-1.

Nejavni naložbeni načrti zbujaajo skrb glede na pretekle izkušnje z »rezervnimi« krajevnimi zankami

Nadalje je problematično sklicevanje na naložbene načrte operaterja kot na razlog za zavrnitev uporabe infrastrukture. ZEKom-1 določbo Direktive "razpoložljivost prostora za namestitev elementov elektronskih komunikacijskih omrežij visokih hitrosti, vključno z zadovoljivo utemeljenimi prihodnjimi prostorskimi potrebami omrežnega operaterja" konkretizira skozi naslednjo zavrnitveno opcijo: "pomanjkanja ustreznega prostora ali načrtov, da se ta prostor uporabi za druge namene, kar je treba utemeljiti (npr. z javno dostopnimi naložbenimi načrti infrastrukturnega operaterja)". To predstavlja odmik od Direktive, ki se sklicuje konkretno na omrežja visokih hitrosti.

Predlog Splošnega akta pa se od namena Direktive še bolj oddalji: "Naložbeni načrti infrastrukturnega operaterja so lahko neobjavljeni ali interne narave, vendar je prosilec za dostop v primeru zavrnitve dostopa upravičen do seznanitve s potrebnimi podatki iz konkretne naložbe iz naložbenega načrta infrastrukturnega operaterja, ki predstavljajo razlog zavrnitve." Tovrstne načrte je realno vedno mogoče ponarediti v odgovoru na zahtevo, zato zakon tudi govori o njihovi (predhodni) "javni dostopnosti". V tem smislu določila Splošnega akta kršijo zakon, saj ta kljub naštevanju utemeljitev primeroma (ne taksativno), z referenco na "javno dostopnost" načrtov a contrario izključuje možnost uporabe nejavnih načrtov.

Uporaba netransparentnih nejavnih naložbenih načrtov tako zbuja skrb z vidika preteklih izkušenj, ko se je dostop do krajevnih zank zavračal s pavšalno obrazložitvijo, da »ni rezerve prostih vodov«, kar je v praksi pomenilo ad hoc utemeljitve, brez kakršnihkoli dokazljivih predhodnih načrtov.

Dostop do neuporabljenih optičnih vlaken

Člen 93.a ZEKom-1 določa dostop do neuporabljenih optičnih vlaken: "Na način in po postopku iz prejšnjega člena lahko operater omrežja investitorja ali upravljavca druge vrste gospodarske javne infrastrukture zaprosi tudi za dostop do njegovih neuporabljenih optičnih vlaken." Glede na dikcijo zakona si razlagamo, da le-ta velja le za investitorje v druge vrste gospodarske javne infrastrukture ter da je uporaba tega člena za komunikacijsko infrastrukturo izključena. Kljub temu zaradi jasnosti predlagamo, da Agencija v predlogu Splošnega akta opredeli način dostopa do neuporabljenih optičnih vlaken investitorjev oz. upravljalcev drugih vrst gospodarske javne infrastrukture, sploh v delu, kjer je dostop te vrste različen od dostopa do obstoječe fizične infrastrukture po 93. členu ZEKom-1.

* * *

V želji po upoštevanju posredovanih pripomb in predlogov vas lepo pozdravljamo.

mag. Jure Valjavec,
predsednik posloводства T-2 d.o.o.